

1.

Kapolyi László ipari miniszternek a csernobili atomerőmű balesetről szóló első tájékoztatása Marjai József miniszterelnök-helyettes részére (1986. április 29.)

IPARI MINISZTERIUM
MINISZTER
M-2523/86.

Marjai József elvtárs
miniszterelnök-helyettes

B u d a p e s t

Kedves Marjai Elvtárs!

Mellékelten megküldöm a csernobili atomerőműben történt eseményekről készített előzetes tájékoztatást. Az eseményekről ismertté váló további tények, illetve a hazai mérési eredmények alapján Miniszterelnök-helyettes elvtárs részére további tájékoztatást adok.

Budapest, 1986. április 29.
Melléklet

Elvtársi üdvözlettel
Kapolyi László

Előzetes tájékoztató a Csernobilszki Atomerőművel kapcsolatosan ismert eseményekről

A Csernobilszki Atomerőműben jelenleg 2 db 1000 MW-os RBMK típusú reaktor van üzemben, további kettő építés, illetve szerelés alatt. A reaktor teljesen más rendszerű, mint a Paksi Atomerőmű 440 MW-os reaktorai, vagy a SZU-ban /pl. Zaporozsje/, illetve más KGST országokban épülő 1000 MW-os VVER típusú energetika reaktorok.

Az RBMK típusú reaktorokat eredetileg inkább katonai célokra fejlesztették ki, minthogy ebben a típusban a magreakció során több plutónium keletkezik, mint a nálunk is lévő reaktorokban.

A hazai hatások szempontjából a következők ismertek:

A szovjet villamos teherelosztó április 25-én, pénteken kérte, hogy 1850 MW villamos energia importunkat 200 MW-tal csökkentjük.

A csökkentés indokaként a Csernobilszki Atomerőműben történő üzemzavart jelölte meg az üzemzavar jellegének ismertetése nélkül. A teljesítménycsökkentést nehézség nélkül elviseltük, minthogy a hétvégi terhelések egyébként is kisebbek, és erőművi tartalékunk is elegendő. A szovjet villamos teherelosztó egyidejűleg közölte azt is, hogy a SZU és a KGST országok közötti villamos távvezetékek /az un. „metszék”/ túlterhelése elleni védő-automatikáját átmenetileg alacsonyabb szintre állítja a Csernobilszki blokk kiesése következtében. Ez közvetlen gondot nem jelent, de érzékenyebb lett a villamos energia rendszer együttműködés arra, hogy túlterhelése esetén a szovjet energiarendszerrel megszakad a KGST országok villamos energia rendszer egyesülésének párhuzamos üzeme, és így importunk a megszakadás idejére csökken. Ilyen esemény eddig nem történt.

A radioaktív kibocsátás hatására háttérsugárzás növekedést a Központi Fizikai Kutató Intézet igen érzékeny műszerekkel végzett mérései eddig még nem mutattak ki, további részletes eredményértékelés ma délutánra áll rendelkezésre.

A Svédország és Finnország felé repülő radioaktív felhő által, nyugati hírforrások tegnap esti közlése szerint, okozott háttérsugárzás növekedés az alapszint hatszorosa. Ez a megengedett értékhez viszonyítva rendkívül kicsi, így egészségügyi hatás gyakorlatilag nem valószínűsíthető. E háttérsugárzás abba a nagyságrendbe esik, mint amennyit nálunk is mértünk a kínai atombomba kísérletekkel járó robbantások idején.

A Magyar Központi Fizikai Kutató Intézet éppen a szovjet Atomenergia Bizottság rendelkezésére kifejlesztett az RBMK reaktorokhoz egy speciális optikai diagnosztikai műszert. Ezzel a reaktor belsejének mechanikai állapotát üzemközben is lehet vizsgálni. E műszer éppen most készült el. Meggondolandó, hogy azt az alkalmazásra kiképzett személyzettel együtt, mint tőlünk telő szerény segítséget a szovjet félnek felajánljuk.

Budapest, 1986. április 29.

[MNL OL XIX-A-2-af-Ma-00147-VII-szn/1986. (IpM M-2523). Géppel írt tisztázat, a kísérőlevélen saját kezű aláírással és pecséttel, Lázár György miniszterelnök saját kezű feljegyzésével a jobb sarokban: "Marjai elvtársnak; Tudomásul vettem. A levél végén jelzett segítséget – ha az tényleg jelenthet valami segítséget – fel lehet ajánlani. Lázár Gy. 1986. IV. 29.". A kísérőlevélben az ipari minisztériumi iktatószám és a dátumban a nap kézzel, egykorúlag vezetve rá.]